Available in: http://jips.ippi.ac.ir

Iranian Journal of Polymer Science and Technology Vol. 27, No. 5, 383-394 December 2014-January 2015 ISSN: 1016-3255 Online ISSN: 2008-0883

Crystallization and Morphology of Nanocomposites Based on Poly(lactic acid)/Graphene Nanoplatelets: Effect of Nanoparticles Functionalization

Pedram Manafi¹, Ismaile Ghasemi^{2*}, Mohammad Karabi², Hamed Aziz², and Mohammadreza Manafi³

1. Polymer Engineering Department, Kashan Branch, Islamic Azad University, P.O. Box: 87135-433, Kashan, Iran

2. Department of Plastics, Faculty of Processing, Iran Polymer and Petrochemical Institute, P.O. Box: 14975-112, Tehran, Iran

3. Department of Applied Chemistry, Faculty of Basic Science, South Tehran Branch, Islamic Azad University, P.O. Box: 17776-13651, Tehran, Iran

Received: 1 December 2013, accepted: 11 August 2014

ABSTRACT

rystallization behavior of nanocomposite based on semicrystalline polymers and graphene nanoplatelets (GNp) has been considered due to its critical effect on the performance of the final product. In this study, nanocomposite based on poly(lactic acid)/graphene nanoplatelets (PLA/GNp, 0.5 and 1 wt%) was prepared via solution method using dimethylformamide as a solvent. PLA has the largest contribution in the current biopolymer research. To present time, it is well accepted that nanoparticles would be recognized as efficient heterogeneous nucleating agents for various semicrystalline polymers. To improve the dispersion of graphene in the matrix, functionalization using acid treatment and acylation reaction was accomplished. Characterization of functionalization reaction and grafting reaction between PLA and functionalized graphene (FGNp) was tracked by Fourier transform infrared spectroscopy, elemental analysis, and thermogravimetry analysis. Scanning electron microscopy results demonstrated that a relatively fine dispersion of FGNp is achieved in the PLLA matrix. Non-isothermal and isothermal crystallization behavior was studied using differential scanning calorimetry. The isothermal tests were conducted at test temperatures 130°C, 125°C, 120°C and 115°C. The results indicated that crystallization percentage for the samples containing FGNp nanoparticles were higher than those of pristine-containing samples. With increase of temperature in isothermal test onset time for crystallization decreased due to higher mobility of polymeric chains in the samples. It seems that the presence of functionalized nanoparticles facilitated formation of β format of crystals.

(*)To whom correspondence should be addressed. E-mail: i.ghasemi@ippi.ac.ir

Keywords:

crystallization, nanocomposite, poly(lactic acid), graphene, functionalization

تبلور و شکل شناسی نانوکامپوزیت های برپایه پلی لاکتیک اسید – نانو صفحه های گرافن: اثر عامل دار کردن نانو ذرات

پدرام منافی'، اسماعیل قاسمی **، محمد کرابی ، حامد عزیزی، محمدرضا منافی "

۱ – کاشان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کاشان، گروه مهندسی پلیمر، صندوق پستی ۴۳۳–۸۷۱۳۵ ۲ – تهران، پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران، پژوهشکده فرایند، گروه پلاستیک، صندوق پستی ۱۱۲–۱۴۹۷۵ ۳ – تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، دانشکده علوم پایه، گروه شیمی کاربردی، صندوق پستی ۱۳۶۵۱–۱۷۷۷۶

دریافت: ۹۲/۹/۱۰، یذیرش: ۹۳/۵/۲۰

قابل دسترس در نشانی: http://jips.ippi.ac.ir

مجله علوم و تكنولوژی پلیمر، سال بیست و هفتم، شماره ۵. صفحه ۳۹۴–۳۸۳. ۱۳۹۳ ISSN: 1016-3255 Online ISSN: 2008-0883

چکيده

واژههای کلیدی

تبلور، نانوکامپوزیت، پلیلاکتیک اسید، گرافن، عاملدارکردن

تبلور نانوكامپوزیتهای برپایه پلیمرهای نیمهبلوری در بسیاری از كاربردها نقش اساسی ایفا میكند. در این مطالعه، نانوکامپوزیتهای برپایه پلیلاکتیک اسید شامل ۰/۵ و ۱ درصد وزنی گرافن به روش محلولی با استفاده از حلال دیمتیل فرمامید (DMF) ساخته شدند. برای پخش بهتر و داشتن برهمکنش مناسب نانوذرات با پایه پلیمری، گرافنها با اسید اصلاح شدند و گروههای هیدروکسیل و کربوکسیل روی آنها نشانده شد. پس از مرحله اکسایش، از واکنش کلردارکردن برای نشاندن گروههای کلر روی ذرات گرافن استفاده شد. واکنش اصلاح سطح ذرات گرافن به روشهای طيفسنجى زيرقرمز تبديل فوريه، تجزيه عنصرى و گرماوزنسنجى رديابى شد. شكلشناسى نانوكاميوزيتها با ميكروسكوپ الكتروني يويشي انجام شد. رفتار تبلور به روش ناهمدما و همدما در دماهای ۱۲۵، ۱۲۰، ۱۲۵ و C°۱۳۰ با گرماسنجی پویشی تفاضلی بررسی و اثر عاملدارکردن نانوذرات گرافن روی این رفتار مطالعه شد. ریزنگارهای SEM از نانوکامیوزیتها، توزیع و پراکندگی بهتر نانوذرات عاملدارشده را در ماتریس پلیمری نشان میدهد. نمونه های حاوی نانوذرات اصلاح شده و پیوندخورده با زنجیرهای پلیمری، قابلیت تبلور بیشتری در مقایسه با نمونههای دارای گرافنهای خالص پیدا کردند. با افزایش دما در بررسی رفتار تبلور بهروش همدما، زمان شروع تبلور (t_{onset}) كاهش مى يابد كه اين موضوع مى تواند به تحرك زنجيرهاى نانوكاميوزيتها مربوط باشد. بهنظر می رسد، با افزایش نانو درات عامل دارشده تشکیل بلورهای β راحت تر بوده و در دمانگاشت ها مشخصتر است.

> * مسئول مكاتبات، پيامنگار: i.ghasemi@ippi.ac.ir

مقدمه

گرافن صفحهای به ضخامت یک اتم و متشکل از اتمهای کربنی است که به شکل ششوجهی و با پیوندهای sp² به یکدیگر متصل هستند. به علت ساختار منحصر بهفرد و خواصی نظیر استحکام مکانیکی زیاد، رسانندگی گرمایی بسیار زیاد، رسانایی الکتریکی و قابلیت انتقال بار عالی، این ماده در سالهای اخیر بسیار مورد توجه و علاقه دانشمندان و پژوهشگران قرارگرفته است. خواص عالی گرافن، کاربردهای فراوانی را برای آن در صنعت نانوالکترونیک، حسگرها، خازنها و تقویتکنندههای کامپوزیتها فراهم کرده است. تکصفحهای گرافن به روشهای تولید بالا به پایین (مثل رسوب شیمیایی فاز بخار، CVD) تولید میشوند. در روشهای پایین به بالا، گرافن باکیفیتتری تولید میشود که برای کاربری در وسایل و ابزارهای دقیق مورد نیاز است، اما از آنجا که بازدهی کمی دارند، برای تولید صفحههای گرافن در مقیاس زیاد مناسب نیستند [۷–۱].

یلیلاکتیک اسید (PLA) حدود یک قرن پیش شناخته شد. اما در سالهای اخیر، مورد توجه بیشتری قرار گرفته و استفاده تجاری از آن متداولتر شده است. قابلیت جذب این پلیمر بهعنوان پلاستیک زیستسازگار در محیط زیست باعث شده است تا کاربردهای بسیار زیادی در پزشکی، دارورسانی و بستهبندی داشته باشد. با وجود این خواص قابل توجه، PLA نسبت به پلاستیکهای مشتق شده از نفت معايبي نيز دارد که مي توان قيمت زياد، شکنندگي، سرعت کم تبلور، استحکام ضربهای کم و دامنه فرایندپذیری محدود را نام برد. این معایب تا حدودی کاربردها و خواص PLA را محدود میکند. اصلاح خواص PLA با افزودنی های گوناگون از قبیل روان کننده ها، پرکنندهها، نرمکنندهها و آلیاژسازی با سایر پلیمرها مدنظر قرار گرفته است که می توانند محدوده کاربرد و خواص آن را وسعت بخشند. از این میان، استفاده از نانوذرات برای تقویت خواص این پلیمر از جایگاه خاصی برخوردار بوده و استفاده از نانوذرات مختلف در این پلیمر گزارش شده است. با افزودن مقادیر اندکی از این نانومواد به ماتریس پلیمری و دستیابی به پراکنش مناسب، بهبود قابل توجهی در خواص نانوكامپوزيت حاصل در مقايسه با پليمر خالص ايجاد می شود. از آثار بسیار مهم افزودن نانوذرات به PLA، تغییر در رفتار تبلور این پلیمر است که در نهایت در کارکرد نهایی محصول اثر گذار است [۱۹–۸].

وجود نانوصفحههای گرافن روی رفتار تبلور همدما و ناهمدمای پلیمرها نیز اثرگذار است. بهعنوان مثال، در کار Wang و همکاران [۲۰] که نانوکامپوزیتهای پلیL-لاکتیک اسید (PLLA) و گرافن اکسید (GO)

را به روش محلولی تهیه کردند، رفتار تبلور همدما و ناهمدمای PLLA و نانوکامپوزیتهای آن مطالعه و مشخص شده است که هر دو آنها بهشدت به وجود GO و مقدار آن وابسته هستند. در بررسی رفتار تبلور ناهمدمای نمونهها مشخص شده است، دمای پیک تبلور در نانوکامپوزیتها اندکی بیشتر از PLLA خالص است. سرعت تبلور همدمای نمونههای نانوکامپوزیتی نیز بسیار بیشتر از PLLA خالص است، اگرچه سازوکار تبلور در هر دو نمونه یکسان بوده است. ساختار بلورهای PLLA در مجاورت صفحههای GO تغییری نکرده است [۲۳–۲۱].

یلے ،لاکتیک اسید–نانوصفحہہای گر افرز: اثر عامل ،دار کر دن

اصلاح سطح نانوذرات گرافن برای پراکنش بهتر در ماتریس های پلیمری توسط پژوهشگران درنظر گرفته شده است. اصلاح سطح معمولاً با اکسایش (به کمک مواد اکسنده قوی نظیر اسیدها) شروع میشود. برای نشاندن گروههای عاملی مختلف روی آن پس از مرحله اکسایش از واکنش کلردارکردن استفاده میشود. در این مرحله معمولاً گروههای هیدروکسیل، کربوکسیل و اپوکسی روی سطح به وجود می آیند. با واکنش جایگزینی کلر و گروههای عاملی، گروه مدنظر روی سطح گرافن نشانده می شود. عامل دارکردن گرافن با گروههای مختلف در مراجع گزارش شده است [۳۳–۲۴].

در این مطالعه، رفتار تبلور نانوکامپوزیت برپایه پلیلاکتیک اسید و نانوذرات گرافن خالص و عامل دارشده بررسی شد. اثر عامل دارکردن نانوذرات گرافن روی رفتار تبلور در دو حالت همدما و ناهمدما مطالعه شد. رفتار تبلور به روش گرماسنجی پویشی تفاضلی ارزیابی و موارد مربوط به آن بحث شد. همچنین، سینتیک تبلور نانوکامپوزیت برپایه پلیلاکتیک اسید – گرافن برای اولین بار در حالت عامل دارنشده و عامل دارشده محاسبه شد.

تجربى

مواد

پلیلاکتیک اسید با چگالی ویژه ۱/۲۴ g/cm³ و شاخص جریان مذاب بلیلاکتیک اسید با چگالی ویژه ۱/۲۴ g/cm³ و شاخص جریان مذاب (۲/۱۶ kg و ۲/۱۶ kg) استفاده شده در این مطالعه از شرکت NatureWorks با نام تجاری 2511 D بود. گرافن با سطح مؤثر m^2/g امه از بازار داخلی تهیه شد. مواد شیمیایی برای اصلاح گرافن شامل دیمتیل فرمامید (DMF)، تتراهیدروفوران (HNO)، سولفوریک اسید (μ_2SO_4)، نیتریک اسید (μ_2SO_4) و تیونیل کلرید (μ_2SO_4) از شرکت Merck تهیه شدند. برای خشک کردن حلل های استفاده شده از کلسیم کلرید ($(a_1))$)، کلسیم هیدرید ($(a_1))$)، کلسیم هیدرید ($(a_2))$)، کلسیم هیدرید ($(a_1))$)

بنزوفنون، سدیم، آب مقطر و آب دوبار تقطیر استفاده شد که همه این مواد از بازار داخلی تهیه شدند.

دستگاهها و روشها

اصلاح سطح گرافن

ابتدا g ۲/۰ گرافن در گرمخانه خلأ بهمدت ۲۴ در دمای 2°۰۸ قرار داده شد. سپس، مقدار ۳ سولفوریک اسید ٪۹۹ و ۲ تیتریک اسید ٪۶۹ برای واکنش اکسایش به گرافن اضافه شد. مخلوط بهمدت ۲ h در دمای 2°۶۰ در معرض امواج فراصوت با بسامد kHz و توان ۷ ۴۰ قرار گرفت. پس از پایان واکنش، نمونه با ۲ ۱/۶ آب مقطر به کمک صافی پلی کربنات μm ۴۵/۰ شسته و برای انجام آزمونهای بعدی بهمدت ۲۴ h در گرمخانه خلأ در دمای 2°۸۰ قرار داده شد تا کاملاً خشک شود.

پس از اصلاح با اسید و نشاندن گروههای اکسیدی اعم از کربوکسیل، هیدروکسیل و اپوکسید روی سطح گرافن، واکنش کلردارکردن انجام شد. به ازای g ۲/۲ گرافن اکسید شده، مقدار T ۳ تیونیل کلرید و mL ۲ دیمتیل فرمامید خشک برای انجام واکنش آسیلدارکردن استفاده شد (نسبت تیونیل کلرید به دیمتیل فرمامید خشک ۲۰۲۰ بود). زمان لازم برای واکنش آسیلدارکردن min ۱۰ بود. واکنش تحت بازروانی در دمای 2°۶۰ و جو نیتروژن انجام شد. رسوب سیاهرنگ بلافاصله پس از اتمام زمان واکنش با مقدار کافی تتراهیدروفوران خشک و با صافی تفلون μ۵ /۴۰ شسته شد و بهمدت ۲۴ در خلأ با دمای 2°۴۰ قرار گرفت تا کاملاً خشک شود.

تهيه نانوكامپوزيت

برای تهیه نمونههای نانوکامپوزیتی، ابتدا به منظور رطوبتگیری از گرانولها مقدار g ۲۰ پلیلاکتیک اسید در گرمخانه خلأ در دمای ۸۰°C بهمدت ۲۴ h قرار گرفت. در این پژوهش، دیمتیل فرمامید بهعنوان حلال ماتریس و عامل تعلیق نانوذرات انتخاب شد.

برای تهیه نانو کامپوزیت حاوی نانو ذرات (خالص و اصلاح شده)، مقدار g ۲۰ پلی لاکتیک اسید در mL دیمتیل فرمامید خشک ریخته شد. مخلوط بهمدت h ۲ در دمای ۲۰۰۷ بازروانی شد تا کاملاً حل شود. برای واردکردن مقدار // wt ا نانو ذرات به ماتریس پلیمری، ابتدا مقدار g ۲/۰ گرافن در mL ۲ دیمتیل فرمامید خشک بهمدت nin محیط و با توان W ۶۰ قرار گرفت. تابش امواج فراصوت به گرافن و وجود گرافن در حلال باعث پخش کامل گرافن در حلال شد. در ادامه، این مخلوط به ظرف محتوی پلی لاکتیک اسید و حلال اضافه

شد. پس از گذشت ۲ h نانوکامپوزیت در ظرف شیشهای ریخته شد. پس از خارج شدن حلال، فیلم نانوکامپوزیت بهمدت ۴ روز در دمای ۲۰۰۵ قرار گرفت تا حلال کاملاً تبخیر شود و هیچ اثری از آن باقی نماند. گفتنی است، برای ساخت فیلم پلیلاکتیک اسید خالص و نانوکامپوزیتهای دارای نانوذرات اصلاح شده، همین دستورکار اجرا شد. در این مطالعه، دو نمونه دارای ۲۰/۵ و ۱ درصد وزنی گرافن خالص با کدهای GNP و دو نمونه دارای ۲۵/۵ و ۱ درصد وزنی از گرافن عامل دارشده با کدهای FGNP تهیه شد.

طيفسنجى زيرقرمز تبديل فوريه

از طیفسنج زیرقرمز تبدیل فوریه FTIR-Bruker مدل EQUINOX 55 مدل FTIR-Bruker برای شناسایی گروههای عاملی موجود در ساختار شیمیایی نانوذرات اصلاح شده استفاده شد. نمونهسازی برای این دستگاه بدین ترتیب بود که مقداری از نانوذرات روی قرص KBr پخششد، سپس قرص داخل دستگاه قرارگرفت و طیف مربوط ثبت شد.

تجزیه گرماوزنسنجی (TGA)

تجزیه گرماوزنسنجی برای اندازه گیری تغییرات وزن نمونه بهعنوان تابعی از دما بهکار میرود. اندازه گیری پیوسته کاهش وزن در اثر تجزیه یا از دستدادن آب و افزایش وزن به دلیل جذب یا اکسیدشدن با دستگاه TGA انجام شد. در روشهای TGA و DTG تغییرات وزن ماده به طور کمی اندازه گیری می شود.

تجزيه عنصري

تجزیه عنصری برای بررسی درصد عناصر کربن، هیدروژن، نیتروژن و اکسیژن در نمونههای تهیه شده، به منظور بررسی واکنش اصلاح نانوذرات گرافن، با دستگاه تجزیه عنصری CHN-O-Ario El III انجام شد.

شکلشناسی

برای مطالعه شکل شناسی نانو کامپوزیت ها از روش میکروسکوپی الکترونی پویشی (SEM) استفاده شد. در این پژوهش، میکروسکوپ الکترونی پویشی مدل Tescan VEGA-II به کارگرفته شد. بزرگنمایی این دستگاه می تواند در محدوده گستردهای از ۲۰ تا ۳۰۰۰۰ برابر تغییر کند. بدین منظور، ابتدا نمونه ها به مدت min ۲ در نیتروژن مایع غوطهور شده و شکسته شدند. سپس، سطح آنها با لایه ناز کی از طلا به ضخامت ۵۰۰ ه - ۱۰۰ پوشش دهی شد تا رسانای الکتریکی شوند. نمونه ها در محل های مدنظر در دستگاه قرار گرفته و عملیات پویش الکترونی آغاز شد. الکترون ها به سطح نمونه برخورد کرده و پس از

بازگشت تصویری از نمونه مشخص شد.

گرماسنجی پویشی تفاضلی

رفتار گرمایی و تبلور نمونه ها با دستگاه NETZSCH مدل 200F3 مدل NETZSCH مدل Maia Maia ساخت آلمان بررسی شد. در این پژوهش، برای اندازه گیری دما و گرمای ذوب، دما و گرمای تبلور و نیز محاسبه درصد آن گرم کردن اولیه، سردکردن و گرم کردن مجدد بود. در حدود ۵ min از نمونه از دمای ۲۵°۲ تا ۲۰°۹ گرمادهی شد. به مدت م ۱۰ mg در این دما نگه داری شد تا تاریخچه گرمایی و تنشی آن از بین برود و سپس تا دمای محیط خنک شده و مجدداً تا دمای ۲۰۹۰ گرم شد. در تمام مراحل، سرعت تغییرات دما ثابت و برابر ۱۹۰۱ ۲۰ برای آزمون هم دما، دماهای ۱۱۵، ۲۰۱، ۱۲۵، و ۲۰۰۳ در مرحله خنک شدن در نظر گرفته شد. برای محاسبه درصد تبلور از معادله (۱) استفاده شد:

$$X_{c} = \frac{\Delta H_{f}}{W \times \Delta H_{f}^{\circ}}$$
(1)

در این معادله، H_f و AH_f و AH_f به ترتیب گرمای ذوب (بر واحد گرم) نمونه آزمون و PLA د. ۱۰۰٪ بلوری و w نیز درصد وزنی PLA در مخلوط است. گرمای ذوب PLA ٪۱۰۰ بلوری برابر با J/g ۹۳ گزارش شده است [۳۴].

نتايج و بحث

طيفسنجى زيرقرمز تبديل فوريه

مشاهده پیکهای جذبی یا عبوری در طیف FTIR از لحاظ بود یا نبود گروههای عاملی به شناسایی ماده کمک میکند. البته باید توجه داشت، شناسایی دقیق مولکول یا تشخیص صریح تمام پیکها در یک طیف امکانپذیر نیست و این آزمون به عنوان نقطه شروع در فرایند شناسایی به کار می رود.

شکل ۱ طیف FTIR گرافن خالص و گرافن اصلاح شده با اسید را نشان می دهد. همان طور که در این شکل مشاهده می شود، طیف مربوط به گرافن خالص پیک مشخصه ای را نشان نمی دهد و فقط شامل پیکی پهن و ضعیف در ناحیه ^۱-۳۴۰۰ (که می تواند ناشی از جذب رطوبت محیط باشد) است. در حالی که برای گرافن اصلاح شده با اسید پیکی در ^۱-۱۵۲۱ مربوط به گروههای کربوکسیل، پیکهایی در ^۱-۱۵۳۰ و در و ۸۵۸۰، به ترتیب مربوط به پیوند –COOH- نامتقارن و متقارن و در

های بریابه بلـ ،لاکتیک اسید–نانوصفحههای،گر اف· : اثر عامل ،دار کر در·

شکل ۱- طیف FTIR نمونههای گرافن خالص و اصلاح شده.

^{۱-} ۳۴۳۷ به دلیل ایجاد گروه هیدروکسیل ظاهر میشوند. وجود این پیکها میتواند دلیلی بر ایجاد گروههای دارای اکسیژن مانند هیدروکسیل، کربوکسیل و اپوکسید باشد و بیانگر این است که اصلاح اسیدی توانسته است نقایصی را در ساختار کربنی گرافن بهوجود آورد.

تجزيه گرماوزنسنجي

از دیگر روشهای ارزیابی برای بررسی و حصول اطمینان از وجود گروههای عاملی روی سطح گرافن، روش تجزیه گرماوزنسنجی و مشتق آن است. دمانگاشت کاهش وزن گرافن و گرافن اصلاح شده در شکل ۲ نشان داده شده است. همانطور که مشاهده می شود، با افزایش دما در دو ناحیه، کاهش وزن وجود دارد. کاهش وزن در دمای

شکل ۲-دمانگاشت TGA و DTG نانوذرات گرافن خالص و اصلاح شده.

حدود ۲۰۰° مربوط به خروج رطوبت موجود روی نانوذرات و دمای حدود ۲۰°۲۰ به علت پیرولیز گروههای عاملی اکسیژندار است [۳۵]. در بازه دمایی ۲°۲۰۰–۱۵۰، کاهش وزن به ترتیب برای GNp و GNp، ۳ و ۲۸٬۰۷۲ بوده است که این اختلاف وزن احتمالاً به دلیل وجود گروههای اکسیژن روی سطح نانوذرات است. همچنین، برای مشخص شدن نواحی کاهش وزن منحنیهای DTG نیز ارائه شدند.

تجزيه عنصرى

برای بررسی و تأیید مجدد عامل دارشدن گرافن، آزمون تجزیه عنصری انجام شد. در این آزمون درصد عناصر کربن، هیدروژن، نیتروژن و گوگرد مشخص می شود. نتایج آزمون در جدول ۱ آمده است. همان طور که مشاهده می شود، مقدار گروه های اکسیژن پس از اصلاح با اسید افزایش قابل توجهی پیدا کرده و از مقدار ٪۵ به ٪۱۱ افزایش یافته است. وجود اکسیژن در گرافن اصلاح نشده مربوط به ناخالصی های موجود است، در حالی که افزایش مقدار اکسیژن در گرافن اصلاح شده مربوط به ایجاد گروه های اکسیدی است.

جدول ۱-نتایج تجزیه عنصری نانوذرات گرافن خالص و اصلاح شده.

هيدروژن (٪)	اكسيژن (٪)	كربن (./)	نمونه
۴/۹VV	۵/۳۹	$AV / \bullet A$	گرافن
31/203	11/70	۸۰/۱۳	گرافن اصلاح شدہ

شكلشناسي نانوكامپوزيت

ریزنگار SEM مربوط به PLA خالص و نانو کامپوزیت های شامل GNp خالص و گرافن های عامل دار شده در شکل ۳ نشان داده شده است. سطح صاف شکست PLA خالص نمایانگر شکستی شکننده است. با اضافه کردن GNp سطح شکست از حالت صاف خارج شده و شکل لایه لایه با پراکندگی یکنواخت GNp را در ماتریس PLA نشان میدهد. جهت گیری گرافن ممکن است، به علت نیروهای گرانشی و امواج فراصوتی که به نانو صفحه های لایه ای مانند وارد شده اند، به وجود آمده باشد. مشاهده می شود، پس از عامل دار کردن GNp و پیوندزنی ALA به FGNP، ساختار لایه ای واضح تر و مشخص تر می شوند

(و)

(;)

مجله علمی ــ پژوهشی، علوم و تکنولوژی پلیمر، سال بیست و هفتم، شماره ۵، آذر – دی ۱۳۹۳

(شکل ۳-د و ۳-ه). این تفاوت ممکن است، به علت تشکیل آسان تر و بهتر ساختار دوبعدی PLA/FGNp باشد که باعث توزیع و پراکندگی بهتر نانوذرات در ماتریس می شود. این پدیده در شکل ۳-و و ۳-ز با بزرگنمایی بیشتر نشان داده شده است.

رفتار تبلور ناهمدما

مطالعه اثر نانوذرات گرافن عاملدار شده و نشده بر رفتار تبلور ناهمدمای پلیلاکتیک اسید به شکل کاربردی، سودمند است. رفتار تبلور ناهمدما با استفاده از دستگاه DSC بررسی شد. نتایج حاصل از DSC که شامل دمای شروع تبلور (T_{onsel})، شیب اولیه تبلور (Si)، عرض در نصف ارتفاع پیک تبلور ((FWHM)، مساحت زیر پیک تبلور (ΔH_{c})، دمای پیک گرمازای تبلور (T_{c})، دمای ذوب (T_{m})، مساحت پیک ذوب (ΔH_{c}) و درصد تبلور (T_{c}) است، در جدول ۲ آمده و طرحواره آنها در شکل ۴ نشان داده است. T_{onset} نشانگر شروع نشان می دهد و مقادیر بیشتر آن به معنی هسته گذاری سریع تر است. FWHM متناسب با توزیع اندازه گویچههاست و FWHM کمتر نشاندهنده توزیع باریکتر اندازه گویچههاست.

دمانگاشتهای DSC نمونهها در مرحله سرمایش در شکل ۵- الف

شکل ۴- طرحواره DSC برای تعیین عوامل تبلور ناهمدما.

نشان داده شدهاند. همان طور که مشاهده می شود، برای PLA خالص هنگام سرمایش با سرعت ۲۰۰۰ هیچ پیک تبلور دیده نمی شود. علت این موضوع سرعت کم تبلور ALA است. به عبارت دیگر، در سرعت سرمایش اعمال شده زنجیرهای پلیمری فرصت منظم شدن و تشکیل بلور را پیدا نمی کنند. با افزودن نانوذرات گرافن به ALA، پیک مربوط به تبلور در منحنی DSC مشاهده

C						
نمونه	مشخصه	PLA	PLA/FGNp 0.5	PLA/GNp 1	PLA/FGNp 0.5	PLA/FGNp 1
	T _c (°C)	_	111/A	٩٩/١	۱.٧	118
	$T_{onset}(^{\circ}C)$	-	174/8	171/V	172/2	170/V
	T_{onset} - $T_{c}(^{\circ}C)$	_	١٢/٨	22/8	۲ • /۷	٩/٧
سرمايش	Si	-	• /٨٣	•/14	•/91	1/٣۶
	FWHM	-	Ψ•/V۵	$)$ $)$ $\vee$ $/$ $\vee$ $\wedge$	46/29	29/20
	$\Delta H_{c}(J/g)$	• / •	43/1	21/22	43/32	40/88
	χ _c (%)	•	46/0	23/10	۴۶/۸۱	49/09
	T _{cc} (°C)	111/7	_	٩٨/۵	_	_
	$\Delta H_{cc}(J/g)$	47/79	_	۲•/۲۸	_	_
	$\chi_{cc}(\%)$	40/44	_	22/•2	_	_
	$T_{m}\beta(^{\circ}C)$	187/3	197/9	10.14	1 av/v	194/1
كرمايش مجدد	$T_m \alpha(^{\circ}C)$	189/1	189/14	187/3	180/8	189
	$T_m - T_c(^{\circ}C)$	-	۵V/۵	$\mathcal{F}A/Y$	۵۸/۶	۵۳
	$\Delta H_m(J/g)$	40/10	۵۱/V	49/11	$\Delta V / \cdot \Lambda$	۵۶/۵V
	χ _m (%)	۴۸/۵۶	00/AV	22/61	۶۱/۶A	51/44

جدول۲- نتایج بهدست آمده از آزمون DSC برای نمونه خالص و نانو کامیوزیتها.

"እ

PLA می شود که به معنای القای تبلور با نانوذرات گرافن موجود در PLA خالص است. دلیل اصلی این پدیده، افزایش هسته گذاری ناهمگن است. رفتاری مشابه برای مخلوط PLA و گرافن اکسید را Wang و ست. رفتاری مشابه برای مخلوط PLA و گرافن اکسید را Wang و همکاران [۲۰] گزارش کردهاند. با توجه به جدول ۲، دماهای تبلور برای نمونههای حاوی FGNp (نانوذرات گرافن عامل دار شده) بیشتر از مقادیر مربوط به نمونههای حاوی نانوذرات گرافن مامل دار منده) منجو به همکاران [۲۰] گزارش موجود به محاول ۲، دماهای مشده) بیشتر از مقادیر مربوط به نمونههای حاوی نانوذرات گرافن عامل دار منده بیشتر از مقادیر مربوط به نمونههای حاوی نانوذرات گرافن مامل دار منده بیشتر از مقادیر مربوط به نمونههای حاوی نانوذرات گرافن به معنی منجر به هسته گذاری کارآمدتر و نیز شروع تبلور در دماهای بیشتر می میشود. افزون بر این، مقدار درجه ابر سرمایش ($_{\rm m}^{\rm T}$) برای میشود. افزون بر این، مقدار درجه ابر سرمایش ($_{\rm m}^{\rm T}$) برای به نمونههای PLA/GNp کمتر از مقدار مربوط به نمونههای حاوی به برای نمونه مای بیشتر ای مونه دار درجه ابر سرمایش ($_{\rm m}^{\rm T}$) برای نمونه های PLA/GNp کمتر از مقدار مربوط به نمونه مودهای PLA/GNp است. دلیل دیگر برای افزایش سرعت تبلور در نمونه های حاوی نانوذرات کاری برای نمونه مای بیشتر بادی بید و شروع دمای است. دلیل دیگر برای افزایش سرعت تبلور در نمونه های حاوی بای زانوذرات گرافن عامل دارشده، کاهش تفاضل میان پیک و شروع دمای سریع تر است. سریع تر است.

همان طور که پیش تر اشاره شد، Si سرعت هسته گذاری را نشان میدهد و FWHM با توزیع اندازه گویچه ها متناسب است. از نتایج جدول ۲ مشاهده می شود، با افزودن نانوذرات گرافن عامل دارشده، Si افزایش و FWHM کاهش می یابد که این به معنی هسته گذاری

بیشتر و توزیع اندازه یکنواختتر گویچههاست که به شکل منظمتر تشکیل شدهاند.

پدرام منافی و همکاران

شکل ۵ – ب دمانگاشتهای مرحله گرمادهی مجدد نمونهها را نشان می دهد. با محاسبه درصد تبلور از روی منحنی ذوب در این بخش مشخص می شود که پس از افزودن نانوذرات به ویژه نانوذرات گرافن عامل دارشده، درصد تبلور به شدت و به طور قابل توجهی افزایش می یابد. این پدیده را می توان به اثر هسته گذاری نانوذرات گرافن نسبت داد. با وجود این، با افزایش مقدار GNp در ماتریس ملافن نسبت داد. با وجود این، با افزایش مقدار ایت به تجمع و گرافن نسبت داد. با یا وجود این، با افزایش مقدار این به تجمع و کلوخه شدن نانوذرات در غلظتهای زیاد مربوط باشد. این پدیده در نمونه های PLA/FGNp به طور معناداری کاهش می یابد. در این حالت زنجیرهای پلیمری تمایل دارند که پس از اتصال به نانوذرات به ساختاری با تبلور بیشتر تبدیل شوند. از دیدگاه دیگر می توان گفت، توزیع نانوپرکننده ها موجب بهبود (افزایش) و تسهیل فرایند هسته گذاری می شود.

نکته دیگر در این شکل، پیکهای تبلور سرد است که فقط برای نمونههای PLA خالص و ترکیب PLA/GNp ظاهر شدهاند. همان طور که در مراجع آمده است، تبلور سرد ناشی از بلورهای ناقص تشکیل شده در مرحله سرمایش هستند که در مرحله

گرمایش مجدد، رشد مییابند. به دلیل تبلور کامل، این پیکها در سایر نمونهها مشاهده نشدند. به عبارت دیگر، نانوذرات قابلیت افزایش سرعت تبلور را دارند و رشد بلورها را بهطور کامل موجب شدند که باعث حذف تبلور سرد در مرحله گرمادهی مجدد شده است. بهنظر میرسد، وجود پیکهای تبلور سرد در نمونه PLA/GNp به علت توزیع ناهمگن، کلوخهایشدن نانوذرات و هستهگذاری نامناسب (ناکافی و کمترین Si /۱۴) باشد.

نکته قابل توجه دیگر در شکل ۵-ب، وجود پیکهای ذوب دوگانه در نمونههاست. دلیل عمده وجود پیک دوتایی، ذوب ساختارهای بلوری چندگانه است. معمولاً ساختار بلوری ALA در دو شکل α و β ظاهر می شود. در این مطالعه بهنظر می رسد، پیک ذوب کمتر مربوط به ذوب لایه دوم و نازکتر بوده (بلورهای β)، در حالی که پیکهای موجود در دمای بیشتر به دلیل ذوب لایههای ضخیم تر است (بلورهای α). دماهای ذوب بلورهای α و β در جدول ۲ آمده است. بهنظر می رسد، با افزایش نانوذرات اصلاح شده تشکیل بلورهای β راحت تر بوده و در دمانگاشتها مشخص تر است.

تبلور همدما

شکل ۶- الف و ۶- ب دمانگاشت حالت همدما را نشان می دهد که در آن آنتالپی بر حسب زمان در دماهای ثابت ۱۱۵ و ۲۰°۲۱ رسم شده است. دماهای مختلف ۱۱۵، ۱۲۰، ۱۲۵ و ۲۰°۱۳ به این دلیل انتخاب

نانو کامپوزیت های بریایه یلی لاکتیک اسید –نانوصفحه های گرافن: اثر عامل دار کر دن.

(ب)

دما برای نمونهها	ازمون DSC هم	جدول ٣- نتايج
------------------	--------------	---------------

Δt	t _p (min)	t _{onset} (min)	$T_i(^{\circ}C)$	نمونه
-	_	٩/٨.	110	
-	-	٩/۶۶	17.	ΡΙΔ
-	-	٩/۵٧	170	I LA
-	-	٩/۴۶	17.	
•/9٣	1./77	٩/۵٩	110	
•/V9	1•/1V	9/41	17.	PLA/GNn 0.5
1/+0	1./41	٩/٣۶	170	TER Grup 0.5
١/•٧	۱۰/۲۸	٩/٢١	17.	
١/٣٩	11/17	٩/٧۴	110	
۱/۷۳	11/77	٩/۶.	17.	PLA/GNn 1
٣/٢	17/VQ	٩/۵۵	170	1 2/4 61 (p 1
۵/۰۴	14/41	٩/۴۴	13.	
۰/VV	1./٣۴	٩/۵٧	110	
•/٨۴	۱۰/۲۳	٩/٣٩	17.	PLA/FGNp 0.5
•/91	1./22	٩/٣١	170	
1/11	۱۰/۳۱	٩/٢ •	13.	
•/01	۱۰/۲۳	٩/٧٢	110	
•/۵۳	٩/٩٧	٩/۴۴	17.	PLA/FGNp 1
•/۵٨	٩/٩٢	٩/٣۴	170	P 1
•/9٨	٩/٨١	٩/١٣	17.	

شكل ٧- نمودار تبلور همدماي PLA/GNp 1.

شدند که بتوان رفتار تبلور همدما را هنگام فرایند تبلور و پیش از آن بررسی کرد. همان طور که از شکل مشخص است، در دماهای درنظر گرفته شده نانو کامپوزیت های دارای نانو ذرات گرافن عامل دارشده، رفتار متفاوتی را نسبت به ذراتی که شامل نانو ذرات گرافن خالص هستند، نشان می دهند. در این شکل ها، بیشترین سرعت تبلور در یک دمای مشخص با پیک زمانی (_t) معین می شود. همان طور که در شکل ۶ دیده می شود، این زمان در نمونه های مورد آزمون متفاوت است. این پیک زمانی در نمونه های PLA/FGNp (در دمای ثابت) به عبارت دیگر، تبلور سریع تر اتفاق می افتد و پدیده مزبور به این واقعیت نسبت داده می شود که پیوندزدن PLA روی صفحه های گرافن فرایند هسته گذاری را تسهیل می کند.

برای بررسی دقیق تر، نمودار تبلور همدمای PLA/GNp 1 در شکل ۷ رسم شده است. از این شکل می توان زمان شروع تبلور (T_{onset}) را برای یک نمونه در دماهای مختلف مقایسه کرد. تغییرات در سرعت تبلور بهروشنی در این شکل مشاهده می شود. کاملاً معلوم است که

با افزایش دمای آزمون، زمان شروع تبلور کاهش مییابد. این موضوع میتواند به تحرک زنجیر نانوکامپوزیتها مربوط باشد. به عبارت دیگر، مولکولهای پلیمر در دماهای بیشتر میتوانند زودتر ساختار بلوری به خود بگیرند.

شاخص مفید دیگری که از این شکلها بهدست می آید، Δt بوده که برابر با T_p-T_{onset} است و می تواند معیاری برای زمان تبلور باشد. همان طور که مشاهده می شود، دمای آزمون بیشتر منجر به Δt بیشتر می شود، به این معنی است که با سردکردن نمونه فرایند تبلور در زمان کمتری کامل می شود.

نتيجه گيري

نانوکامپوزیتهای برپایه پلیلاکتیک اسید-گرافن و پلیلاکتیک اسید-گرافن عامل دارشده به روش محلولی تهیه و اثر عامل دارکردن گرافن در تبلور نمونهها بررسی شد. گروههای عاملی اکسیژندار روی سطح گرافن با عمل آوری اسیدی القا و با آزمونهای FTIR، تجزیه عنصری و TGA شناسایی شدند. نتایج نشان داد، اصلاح با موفقیت انجام شده و گروههای دارای اکسیژن، مانند هیدروکسیل و کربوکسیل روی سطح گرافن ایجاد شده است.

ریزنگارهای SEM از نانوکامپوزیتها، توزیع و پراکندگی بهتر نانوذرات عامل دارشده را در ماتریس پلیمری نشان می دهد. نانوذرات، پس از اصلاح و پیوندخوردن با زنجیرهای پلیمری، قابلیت تبلور بیشتری در مقایسه با گرافنهای خالص پیدا کردند. با افزایش دمای آزمون، زمان شروع تبلور (t_{onsel}) کاهش می یابد که این موضوع می تواند به تحرک زنجیری نانوکامپوزیتها مربوط باشد. دمای آزمون بیشتر منجر به Δt بیشتر می شود، بدین معنی که با سردکردن نمونه، فرایند تبلور در زمان کمتری کامل می شود. در تبلور هم دما مشخص شد، سرعت تشکیل بلورها پس از اصلاح و پیوندزنی نانوذرات افزایش چشمگیری یافت.

مراجع

- Elias D., Nair R., Mohiuddin T., Morozov S., Blake P., Halsall M., Ferrari A., Boukhvalov D., Katsnelson M., and Geim A., Control of Graphene's Properties by Reversible Hydrogenation: Evidence for Graphane, *Science*, **323**, 610-613, 2009.
- Berger C., Song Z., Li T., Li X., Ogbazghi A.Y., Feng R., Dai Z., Marchenkov A.N., Conrad E.H., and First P.N., Ultrathin Epitaxial Graphite: 2D Electron Gas Properties and a Route Toward Graphene-Based Nanoelectronics, *J. Phys. Chem. B*,

108, 19912-19916, 2004.

- Liu G., Teweldebrhan D., and Balandin A.A., Tuning of Graphene Properties via Controlled Exposure to Electron Beams, *Nanotechnology, IEEE Transactions on*, 10, 865-870, 2011.
- 4. Acik M. and Chabal Y.J., Nature of Graphene Edges: A Review, *Jap. J. Appl. Phys.*, **50**, 070101-16, 2011.
- Gómez-Navarro C., Weitz R.T., Bittner A.M., Scolari M., Mews A., Burghard M., and Kern K., Electronic Transport Properties of Individual Chemically Reduced Graphene Oxide Sheets, *Nano letters*, 7, 3499-3503, 2007.
- Zhu Y., Murali S., Cai W., Li X., Suk J. W., Potts J. R., and Ruoff R.S., Graphene and Graphene Oxide: Synthesis, Properties, and Applications, *Adv. Mater.*, 22, 3906-3924, 2010.
- Varykhalov A., Sánchez-Barriga J., Shikin A., Biswas C., Vescovo E., Rybkin A., Marchenko D., and Rader O., Electronic and Magnetic Properties of Quasifreestanding Graphene on Ni, *Phys. Rev. Lett.*, **101**, 157601, 2008.
- Lunt J., Large-scale Production, Properties and Commercial Applications of Polylactic Acid Polymers, *Polym. Degrad. Stabil.*, 59, 145-152, 1998.
- Mathew A.P., Oksman K., and Sain M., Mechanical Properties of Biodegradable Composites from Polylactic Acid (PLA) and Microcrystalline Cellulose (MCC), *J. Appl. Polym. Sci.*, 97, 2014-2025, 2005.
- Zhu K., Xiangzhou L., and Shilin Y., Preparation, Characterization, and Properties of Polylactide (PLA)–Poly (ethylene glycol)(PEG) Copolymers: A Potential Drug Carrier, *J. Appl. Polym. Sci.*, **39**, 1-9, 1990.
- O'Brien S.E. and Popelier P.L., Quantum Molecular Similarity. Part 2: The Relation between Properties in BCP Space and Bond Length, *Canadian J. Chem.*, 77, 28-36, 1999.
- Huda M.S., Drzal L.T., Mohanty A.K., and Misra M., Effect of Fiber Surface-Treatments on the Properties of Laminated Biocomposites from Poly(lactic acid)(PLA) and Kenaf Fibers, *Compos. Sci. Technol.*, 68, 424-432, 2008.
- Maric D., Pla A.F., Chang Y.H., and Barker J.L., Self-renewing and Differentiating Properties of Cortical Neural Stem Cells are Selectively Regulated by Basic Fibroblast Growth Factor (FGF) Signaling via Specific FGF Receptors, *J. Neurosci.*, 27, 1836-1852, 2007.
- 14. Ochi S., Mechanical Properties of Kenaf Fibers and Kenaf/

PLA Composites, Mechanic. Mater., 40, 446-452, 2008.

- Bax B. and Müssig J., Impact and Tensile Properties of PLA/ Cordenka and PLA/Flax Composites, *Compos. Sci. Technol.*, 68, 1601-1607, 2008.
- Govender T., Riley T., Ehtezazi T., Garnett M.C., Stolnik S., Illum L., and Davis S.S., Defining the Drug Incorporation Properties of PLA–PEG Nanoparticles, *Int. J. Pharm.*, 199, 95-110, 2000.
- Zaidi L., Kaci M., Bruzaud S., Bourmaud A., and Grohens Y., Effect of Natural Weather on the Structure and Properties of Polylactide/Cloisite 30B Nanocomposites, *Polym. Degrad. Stabil.*, 95, 1751-1758, 2010.
- Fortunati E., Armentano I., Zhou Q., Iannoni A., Saino E., Visai L., Berglund L.A., and Kenny J., Multifunctional Bionanocomposite Films of Poly(lactic acid), Cellulose Nanocrystals and Silver Nanoparticles, *Carbohydr: Polym.*, 87, 1596-1605, 2012.
- Matusik J., Stodolak E., and Bahranowski K., Synthesis of Polylactide/Clay Composites Using Structurally Different Kaolinites and Kaolinite Nanotubes, *Appl. Clay Sci.*, **51**, 102-109, 2011.
- Wang H. and Qiu Z., Crystallization Kinetics and Morphology of Biodegradable Poly(L-lactic acid)/Graphene Oxide Nanocomposites: Influences of Graphene Oxide Loading and Crystallization Temperature, *Thermochimica Acta*, **527**, 40-46, 2012.
- Jiang Q., Jia H., Wang J., Fang E., and Jiang J., Effects of Nucleating Agents on Crystallization Behavior and Mechanical Properties of High-Fluid Polypropylene, *Iran. Polym. J.*, 21, 201-209, 2012.
- Mohammadi S., Taremi F.A., and Rafizadeh M., Crystallization Conditions Effect on Molecular Weight of Solid-State Polymerized Poly(ethylene terephthalate), *Iran. Polym. J.*, 21, 415-422, 2012.
- Lang M. and Zhang J., Non-isothermal Crystallization Behavior of Poly(vinylidene fluoride)/Ethylene–Vinyl Acetate Copolymer Blends, *Iran. Polym. J.*, 22, 821-831, 2013.
- Hu Y., Li F., Bai X., Li D., Hua S., Wang K., and Niu L., Label-Free Electrochemical Impedance Sensing of DNA Hybridization Based on Functionalized Graphene Sheets, *Chem. Commun.*, 47, 1743-1745, 2011.
- 25. Xu Y., Bai H., Lu G., Li C., and Shi G., Flexible Graphene Films

via the Filtration of Water-Soluble Noncovalent Functionalized Graphene Sheets, *J. Am. Chem. Soc.*, **130**, 5856-5857, 2008.

- Ramanathan T., Abdala A., Stankovich S., Dikin D., Herrera-Alonso M., Piner R., Adamson D., Schniepp H., Chen X., and Ruoff R., Functionalized Graphene Sheets for Polymer Nanocomposites, *Nature Nanotechnol.*, 3, 327-331, 2008.
- McAllister M.J., Li J.L., Adamson D.H., Schniepp H.C., Abdala A.A., Liu J., Herrera-Alonso M., Milius D.L., Car R., and Prud'homme R.K., Single Sheet Functionalized Graphene by Oxidation and Thermal Expansion of Graphite, *Chem. Mater.*, 19, 4396-4404, 2007.
- Liu L.H. and Yan M., Functionalization of Pristine Graphene with Perfluorophenyl Azides, *J. Mater. Chem.*, 21, 3273-3276, 2011.
- Schniepp H.C., Li J.L., McAllister M.J., Sai H., Herrera-Alonso M., Adamson D.H., Prud'homme R.K., Car R., Saville D.A., and Aksay I.A., Functionalized Single Graphene Sheets Derived from Splitting Graphite Oxide, *J. Phys. Chem. B*, **110**, 8535-8539, 2006.
- 30. Kudin K.N., Ozbas B., Schniepp H.C., Prud'Homme R.K.,

Aksay I.A., and Car R., Raman Spectra of Graphite Oxide and Functionalized Graphene Sheets, *Nano Lett.*, **8**, 36-41, 2008.

- Wang X., Tabakman S.M., and Dai H., Atomic Layer Deposition of Metal Oxides on Pristine and Functionalized Graphene, J. Am. Chem. Soc., 130, 8152-8153, 2008.
- Boukhvalov D., Modeling of Epitaxial Graphene Functionalization, *Nanotechnology*, 22, 055708, 2011.
- Punckt C., Pope M.A., Liu J., Lin Y., and Aksay I.A., Electrochemical Performance of Graphene as Effected by Electrode Porosity and Graphene Functionalization, *Electroanalysis*, 22, 2834-2841, 2010.
- Turner J., Riga A., O'connor A., Zhang J., and Collis J., Characterization of Drawn and Undrawn Poly-L-Lactide Films by Differential Scanning Calorimetry, *J. Therm. Anal. Calorim.*, **75**, 257-268, 2004.
- Abuilaiwi F.A., Laoui T., Al-Harthi M., and Mautaz A., Modification and Functionalization of Multiwalled Carbon Nanotube (MWCNT) via Fischer Esterification, *Arabian J. Sci. Eng.*, 35, 37-48, 2010.